

Regulering av småviltjakta 2023

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

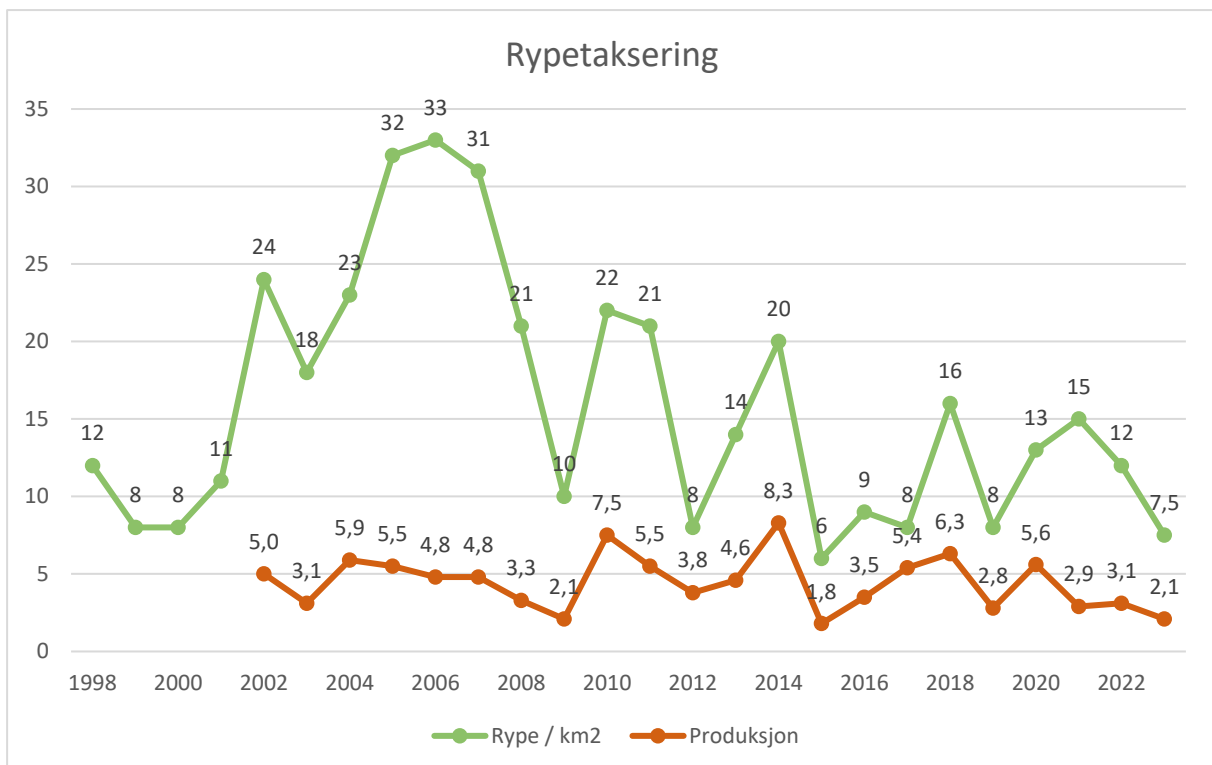
- Resultat fra rypetakseringen 2023. Analyse fra NINA/Høgskolen i Innlandet, avd. Evenstad, datert 23.08.2023.

Bakgrunn:

Gjennom bestemmelsene i fjelloven er fjellstyret tillagt ansvar for forvaltning av de ulike viltarter i statsallmenningen. Dette ansvaret omfatter å legge til rette for jakt og jaktopplevelser, og en forsvarlig høsting av viltressursene.

Når det gjelder forvaltningen av rype, har Øyer fjellstyre siden 1998 gjennomført en taksering av bestanden i forkant av jakta. Takseringsresultatet, observasjoner i treningsfelt og fjelloppsynets registreringer ellers i allmenningen har blitt lagt til grunn for regulering av jakttrykket. Rypebestanden har variert mye gjennom disse årene, og fjellstyret har tilpasset jaktuttaket gjennom ulike bestemmelser om jakttid, antall kort og dagskvoter.

Årets rypetaksering er unnagjort. Estimert tetthet er 7,5 ryper per km² (12 i 2022), og 2,1 kyllinger per to voksne (3,1 i 2022). Tettheten ligger under gjennomsnittet siste 22 år (17 ryper per km²). Produksjonen er også under snittet for samme periode (4,5 kyllinger per par).

Figur: Takseringsresultater 1998-2023.

Med bakgrunn i lav tetthet og lav kyllingproduksjon tas årets regulering av rypejakta til behandling i fjellstyret.

Vurdering:

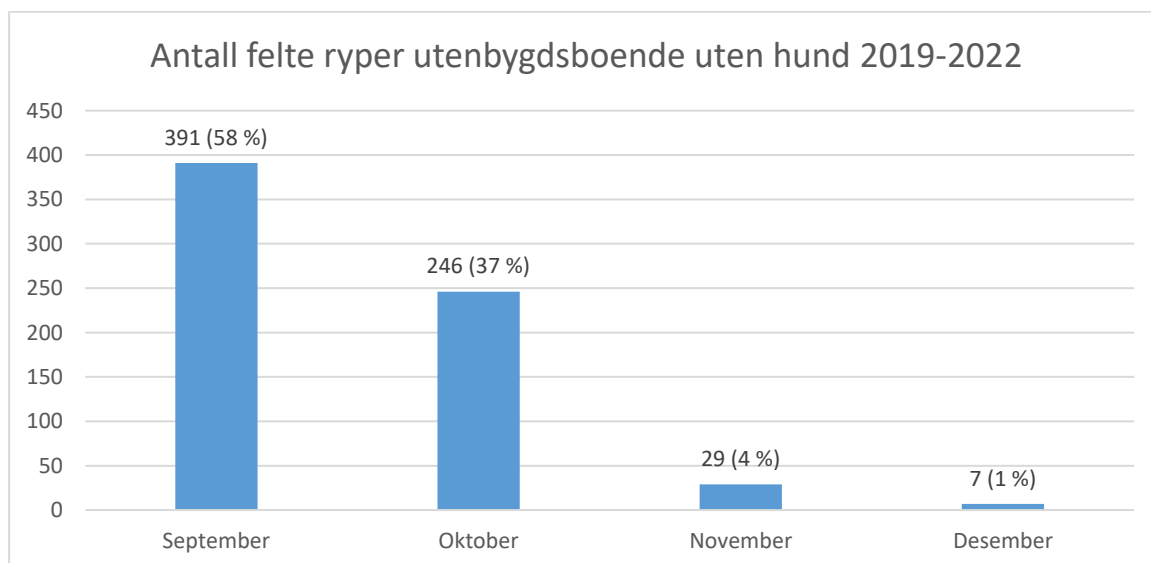
Småviltet, og særlig rypa, har ut fra naturgitte forhold store svingninger i bestandsstørrelse fra år til år. Rypa har i utgangspunktet store kull og stor formeringsevne. Samtidig er den også utsatt for predasjon, både på eggstadiet, kyllingstadiet og som voksen. Det er mange predatorarter, både rovfugler, kråkefugler og pattedyr. Klimatiske faktorer kan også påvirke kyllingproduksjonen. Svingningene i rypebestanden er nært knyttet til svingningene i smånagerbestandene. Det er registrert lite smånagere i år, og trolig er predasjon fra smårovvilt mye av årsaken til årets lave kyllingproduksjon. Takseringsresultatene viser samme trenden i store deler av Sør-Norge. Likevel ser det noe bedre ut i Øyer statsallmenning, i forhold til mange sammenlignbare allmenninger.

Viltlovgivningen og naturmangfoldloven legger til grunn at en gjennom jakt kan høste av et overskudd. Undersøkelser har vist at det i utgangspunktet kan tas ut om lag 15 % av totalbestanden uten at det vil påvirke bestanden negativt. I år med dårlig produksjon bør en likevel være mer forsiktig, mens i gode år kan en kanskje tillate seg å høste noe mer. De to siste årene har det vært et uttak på 7-8 % av estimert bestand.

Siden takseringen startet, har det blitt åpnet for jakt i alle år med en produksjon på over 2 kyllinger per to voksne. I 2015, med lav tetthet og kyllingproduksjon på 1.9, ble ikke åpnet ikke for rype- og orrfugljakt. Årets situasjon kan sammenlignes med 2009, da det var 10 ryper/km² og samme produksjon som i år. Den gangen ble det åpnet for jakt, med en påfølgende dobling av bestanden året etter.

Estimert bestand i år er 3 000 ryper, og med et uttak under 15 % av bestanden bør det kunne åpnes for en begrenset jakt. Med bakgrunn i erfart uttak per jeger per dag, forventet salg til innenbygdsboende, allerede tildelte kort til utenbygds med hund og et sterkt begrenset salg av kort til utenbygdsboende uten hund, kan en forvente et uttak på i underkant av 300 ryper (ca. 9 % av taksert bestand). Det foreslås en kvote på 1 rype/jeger/dag.

Jakttida har de siste årene vært 15.9.-24.9. og 1.10.-23.12. All jaktstatistikk viser at mesteparten av uttaket skjer tidlig i jakta. Jo senere på høsten, jo vanskeligere er det å felle fugl. Til eksempel viser rapportene fra utenbygdsboende uten hund de fire siste årene at 95 % av rypa felles i september og oktober. Tar en med jegere med hund blir andelen enda større.

Jf. naturmangfoldloven § 7 skal saken vurderes opp mot bestemmelsene i §§ 8-12. Med bakgrunn i takseringsresultat og lange tidsserier med statistikk vedr. jaktuttak og bestandssvingninger i Øyer statsallmenning, anses kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig (§ 8). Før-var-prinsippet (§ 9) er hensyntatt. §§ 10-12 er også vurdert. Innstillingen i saken anses ikke å være i konflikt med disse bestemmelsene.

I samsvar med fjellovens § 23 er saksframstillingen sendt Øyer kommune for uttale.

Forslag til vedtak:

Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret følgende for rypejakta 2023:

1. Det åpnes som tidligere for fritt kortsalg til innenbygdsboende med og uten hund (erfaringsmessig 150-200 kort), allerede solgte kort til utenbygdsboende med hund (45) og et begrenset kortsalg gjennom Inatur til utenbygdsboende uten hund (50 dagskort, 30 5-dagerskort og 15 sesongkort).
2. Kvote: 1 rype/jeger/dag.
3. Jakttid som tidligere: 15.9.-24.9. og 1.10.-23.12.
4. Begrunnelsen for vedtaket er bestandssituasjonen og langt erfaringsgrunnlag vedrørende jaktuttak og bestandssvingninger.

Vedtak, enstemmig:

1. Fjellstyret finner det ikke forsvarlig å høste av rypebestanden dette året, og avlyser all fuglejakt (bortsett fra kråkefugl og storskarv) i 2023.
2. Hjemmelen for vedtaket er fjellovens § 23.
3. Begrunnelsen er at kyllingproduksjonen og rypebestanden er lav. Begrunnelsen for å avlyse jakt på også annen fugl, er at disse normalt også følger smånagersyklusen, samt et generelt inntrykk av at bestandene av disse artene også er lave.
4. Forhåndsolgte jaktkort blir å refundere i sin helhet. Utenbygds jegere som etter søknad ble trukket ut til årets jakt, får tilbud om jakt neste år, forutsatt at det blir jakt.
5. Jf. hundeloven § 8 gis det anledning til å trene fuglehund i statsallmenningen mot løsning av sesongkort i perioden 15.9.-24.9. og 01.10.-31.10. Ordningen gjelder innenbygds, samt utenbygds som i utgangspunktet var trukket ut til jakt i 2023. Kortpris: innenbygds kr. 500, utenbygds kr. 750.
6. Vedtaket legges ut til offentlig gjennomsyn med en ukes frist for uttalelse, jfr. forskrift av 2010-08-12 nr. 1171.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Øyer kommune